

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO XXXV (29)

Štev. (No.) 27

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

8. julija 1976

Preroška služba

(Ob spominu na duhovnika T. Ogrina)

Na zadnjih duhovnih vajah, ki jih je imel med nami za izobražence rajni Tone Ogrin, je med drugim poudaril posebno eno misel, kateri je posvetil večji del tretjega skupnega premišljevanja. Mislim na njegovo živo in prepričljivo razlago o pomenu preroške službe v Cerkvi. Pri oznanjanju velikih resnic ne gre za njih izvirnost, marveč njih vedno in ponovno poglobljanje ter za pravočasnost oznanjanja, to je za smisel njih aktualnosti, za občutek kdaj je treba kako resnico še posebej in z novim poudarkom približati svetu. Omenjena razmišljanja Tonea Ogrina so imela te lastnosti in zato naj jih poskušam obnoviti rajnemu prijatelju v spomin, na podlagi zapiskov:

Vse jasneje postaja, posebno po letih, ki so sledila zadnjemu vatikanskemu koncilu, da imajo laiki v Cerkvi ne le dolžnost pomagati hierarhiji pri njenem delu za zveličanje duš, marveč, da imajo v njej poleg tega še posebne in popolnoma svojske dolžnosti. Obstajajo namreč gotove naloge, ki jih v družbi ne more vršiti nihče drug kakor krščanski laik. Prav kakor so namreč v Cerkvi službe, pri katerih je duhovnik nenadomestljiv, so tudi naloge, ki jih mora in mora opravljati uspešno le laik, kajti sicer ostanejo neopravljene. In med temi laikiškim nalogami stoji na prvem mestu — mnogokrat pozabljena in prezrta — preroška služba.

Za marsikoga bo dejstvo, da je kot laik — in posebno še kot izobražen laik — poklican, da vrši v cerkvenem občestvu tako službo, namajhno presenečenje. Navadili smo se gledati na preroke kakor na izredne svetopisemske pojave, na može, ki so spadali v puščavski svet stare zaveze. Morda smo jih včasih pogrešali v sodobni, idejno in moralni nestanovitni in večkrat zmešani družbi, nismo pa premislili, da gre za funkcijo, ki mora biti v Cerkvi in družbi neprestano živa. Še manj pa smo se zavedli, da gre za posebno in izključno dolžnost laikov.

V čem je prav za prav preroška dolžnost? To je dolžnost svarjenja, opominjanja, opozarjanja, predvidevanja, kritike in pohvale, to je dolžnost jasne besede ob pravem času, ki omogoča cerkveni hierarhiji pravilno in v skladu s potrebami časa usmerjati svoje delo.

Zakaj naj bi bilo to izrečno laiško poslanstvo? Tudi preroki stare zaveze niso bili duhovniki. Bili so možje, ki so živeli po božji volji sredi sveta, ljudje, ki so prav zato prvi opazili klince zmot in opozarjali na njih posledice prej kakor večina njih sodobnikov. Uvideli so nevarnost razvad predno so se te usodno razpasle, spominjali so svetno in duhovno oblast z vso ponižnostjo in odločnostjo na njih dolžnosti, pa tudi branili njih dobro ime, če je bilo treba.

Taka je preroška služba še danes. Člani družbe, člani Cerkve, ki imajo različne od Boga prejete darove so poklicani, da to vrše vsak na svojem področju. Imamo strokovnjake za tehnične vede, ki bodo v teku generacij v marsičem spremenili način življenja, pa tudi strokovnjake za filozofijo, družboslovje, gospodarstvo, vzgojo. Nekateri vidijo globlje in dalj, zato je njih dolžnost opozarjanja in svarjenja večja. A nikjer ni rečeno, da preprosta mož in žena, oče in mati ne vidita v svojem življenjskem krogu problemov, ki so drugim še prikriti.

Ljudje, ki živijo v svetu, kristjani, ki živijo v svetu, moramo pravočasno opozarjati na nevarnosti, na novo problematiko časa, svariti, bodriti in hvalliti pojave in življenjski nemiri, ki ga vidimo okrog sebe. Dolžnost hierarhije pa je, da te glasove posluša, presoja in končno izreče svoj nauk ter razsodi.

Pri preroški službi gre predvsem za dolžnost predvidevanja. Ni to kaka čarovniška skrivnost. Gre za zmožnost, ki jo ima na svojem področju vsak dober strokovnjak. Metereolog zna iz prejetih podatkov predvideti vremenske spremembe, ki so za večino še nevidne. Zdravnik predvidi razvoj bolezni, filo-

Večkrat smo v našem listu že poročali o težavah, na katere vsak dan naleti Cerkev v Sloveniji, ko hoče komunistična oblast delovanje omejiti strogo med cerkvene zidove. Med razne predmete trenj in napetosti spada tudi vprašanje cerkvenih pogrebov. Večkratni problemi na tem področju, ko skušajo oblasti preprečiti, da bi na čelu pogrebnih sprevodov bil križ, ali da bi duhovnik imel „glavno besedo“ pri pokopavanju, so pripeljali kaj daleč. Da se spor reši na najvišji ravni, naj bi o tem razsodil zakon o položaju verskih skupnosti. A potem je bil ta predmet prepuščen, da ga rešijo občinske skupnosti, vsaka po svoji uvidenosti.

Zanimivo je, kako „modro“ so občinski možje občine Ptuj rešili ta problem. Odlok o pogrebnih svečanostih v tej občini, ki ga v nadalje prinašamo, kaj zgovorno kaže na versko nestrpnost, ki jo partija goji na Slovenskem. Cerkev naj bo res ograjena med zidove. Celo ko govorijo o pogrebnem križu, ga ne imenujejo: križu pripada le oznaka „cerkveno obeležje“ (cerkveno znamenje).

Posamezni člani tega odloka ne potrebujejo komentarja. Dovolj jasno je, da skušajo oblasti z godbami, zastavami in govori prepiti prisotnost vere posameznika celo po smrti. V režimu, ki se po svetu hvali, kako spoštuje versko svobodo, je sedaj razvidno, da niti mrtvi ne morejo uživati te svobode.

Takole se glasi odlok:

1. člen: Z odlokom o pogrebnih svečanosti se ureja potek ceremoniala in

zof predvidi na daljšo dobo kakor katerikoli drug strokovnjak, družbeni razvoj na podlagi teorij in idej, ki so za večino še mrtva črka, politik predvidi težke posledice dejanj, ki se zde na prvi pogled morda nepomembna...

Ni dolžnost cerkvene hierarhije imeti strokovnjake na vseh področjih. Vsi verni laiki smo namreč istočasno strokovnjaki Cerkve in družbe v celoti. Zato je vzporedna s preroško dolžnostjo laikov, dolžnost hierarhije, da posluša svoje vernike in pri svoji učeniški službi upošteva njih glas.

Cerkev se v svojem nauku ne more motiti, nima pa nobenega zagotovila, da bo spregovorila pravočasno. Cerkev ne more učiti zmote, a v danem trenutku lahko molči, ko bi morala spregovoriti. Kako to? Odgovor je ta, da je Cerkev lahko vodnica le, če ima med verniki preroke v že opisanem pomenu besede. Če laiki v Cerkvi ne predvidevajo, cerkveno učiteljstvo ne more dati smernic pravočasno — in vodstvena iniciativa preide, vsaj za čas, iz rok krščanskega občestva.

Gre za neprestano ravnovesje med učeniško službo hierarhije in preroško službo laikov. Zato, kadar morda očita hierarhiji neaktualnost ali zakašnelost, omahljivost in mlačnost ter pomanjkljivosti v definicijah nauka, si moramo laiki najprej izprašati lastno vest, če smo izpolnili dovolj glasno, jasno in pogumno in dobrohotno dolžnost predvidevanja, svarjenja, opozarjanja, kritike in pohvale.

Nerganje je skrito, tiho, zahrbtno in neutemeljeno razkazovanje tujih napak. Nerganje škodi posameznikom in družbi, medtem ko naj bosta tako naša kritika kakor pohvala vedno utemeljeni, izrečni s pravim namenom, to je dobrohotno in na mestu, ki je za to primerno. Kajti lahko bi se zgodilo, da bi naše predvidevanje, svarjenje in opozarjanje našlo na gluha ušesa zaradi neprimerne načina pri opravljanju preroške službe, ki je Cerkvi in družbi danes prav tako potrebna, kakor je bila v stari zavezi.

Povzete misli, ki jih je razvijal duhovnik Tone Ogrin v septembru 1975 v San Miguelu, snovi ne izčrpajo, marveč nam kažejo smer za našo lastno razglabljanje in delo. Rajnemu prijatelju naj bo tudi zanje, kakor za vse ostalo nesebično delo — plačilo Bog.

Marko Kremžar

ALI JE MOGOČE?

ŠE MRTVI NIMAJO SVOBODE

zagotavlja slehernemu občanu dostojno pogrebno svečanost.

Skupnost, v kateri je pokojnik živel in delal, se mora od njega dostojno posloviti.

2. člen: Pri tihih pogrebi se skupnost praviloma ne poslovi od pokojnika. Za tih pogreb se šteje pokop pokojnika v ožjem krogu sorodnikov.

3. člen: Pogrebna svečanost se začne z dvigom pokojnika z mrliškega odra ali mrliškega voza, ki pripelje pokojnika na mesto, od koder se začne pogrebni spreved.

4. člen: Pogrebni spreved se odvija od dviga pokojnika z odra ali mrliškega voza do odprtega groba.

5. člen: Ob začetku pogrebnih svečanosti zaigra godba oziroma zapoje uvodno žalostinko pevci, če so pri pogrebu prisotni.

Po uvodni žalostinki sledi poslovilni nagovor govornika krajevne skupnosti, v kateri je imel pokojnik zadnje prebivališče.

Po obveznem nagovoru sledijo govori predstavnikov delovne sredine, organizacij in društev, katerih član je bil pokojnik in drugi poslovilni govori, govor predstavnika verske skupnosti, kolikor je ta prisoten ter nastop pevec.

6. člen: Pogrebni spreved vodi vodja pogrebnih svečanosti, ki skrbi za nemoteno potekanje pogrebnih svečanosti in zasutje groba.

Na čelu vsakega spreveda gre zastavonoša in vodja pogrebnih svečanosti.

Prostor, od koder naj gre zastavonoša z zastavo na čelu spreveda, določi vsaka krajevna skupnost za svoje območje.

Zastavonoša nosi praviloma slovensko zastavo. Udeležbo drugih zastav in obeležij v sprevedu, ki se razvrstijo za čelom, določijo družbenopolitične organizacije sporazumno z naročnikom pogreba.

Zastavi sledijo prapori, venci, odklapanja in priznanja pokojnika, godba, pevci, pogrebni voz s krsto, najoži svojci in nato ostali udeleženci pogreba.

Cerkvena obeležja se razvrstijo za ostalimi obeležji pred predstavnikom verske skupnosti, če je navzoč, ki gre pred krsto pokojnika.

7. člen: Ob grobu moštvo odloži vence, položi krsto s pokojnikom v grob, nato pa se po skupnem pozdravu odstrani.

Pri odprtem grobu ostanejo zastavonoša in praporščaki. Sledijo še poslo-

Pismo škofa Ambrožiča

V odgovor na brzojavne čestitke ob priliki škofovskega posvečenja, je dr. Alojzij Ambrožič poslal sledeče pismo predsedniku Narodnega odbora:

St. Augustin's Seminary
2661 Kingston Road
Scarborough, Ontario

Gospod Miloš Stare, predsednik,
Narodni odbor za Slovenijo,
Ramón Falcón 4158,
Buenos Aires,
Argentina.

Spoštovani gospod Stare!

Najprisrčnejša hvala za telegram, ki ste mi ga poslali v imenu Narodnega odbora in ki sem ga prejel dan ali dva pred svojo škofovsko posvetitvijo. Pozdravi in čestitke od ljudi, ki so in ostanejo najbolj „moje vrste“ in to kljub dolgoletnemu bivanju v pretežno neslovenskih in nebegunskih okoljih, so se dotaknili spominov in strun, ki so neločljivi del mojega žitja in bitja.

Moje delo seveda ne bo predvsem med Slovenci. So druge narodnosti v torontski nadškofiji, ki so mnogo številnejše, novejšje in zato potrebnejše pozornosti in skrbi. Toda prav v tem vidim veličino katoliške Cerkve in škofovske službe: skrbi namreč za vse narode in priznava posebnost vsakega izmed njih, medtem ga družijo z drugimi v izpovedovanju in slavljenju Jezusa Kristusa.

Bog vas živi!

Vdani

dr. Lojze Ambrožič,
torontski pomožni škof

La violencia

Una ola de violencia, atentados y asesinatos ha cubierto en los últimos días el país. A la ya acostumbrada aparición de cadáveres en lugares descampados, se han sumado ahora dos atentados de magnitud y trascendencia. En el primero, una bomba colocada en el comedor policial, perdió la vida una veintena de agentes del orden, siendo heridos más de medio centenar; en otro criminal hecho, fueron muertos en una parroquia capitalina tres sacerdotes y dos seminaristas.

No hay duda que las autoridades realizan un gran esfuerzo para erradicar la actividad de los grupos subversivos. Es más, estos golpes criminales hablan de la desesperación de la guerrilla que, con sus últimas fuerzas, trata de crear la confusión y el caos, único medio en el cual puede sobrevivir.

La cuota de sangre inocente derramada en el país, debe ser un llamado de atención para extremar las medidas de seguridad y la lucha para el exterminio de la guerrilla, pero también debe ser el motor que impulse a todos los ciudadanos a perseverar en el trabajo fecundo, a aportar su cuota de sacrificio en esta difícil etapa, para que las vidas ofrendadas de las víctimas adquieran un sentido para la Patria y su futuro de libertad y grandeza.

Brali smo

„Pritisk na Cerkev v Sloveniji“

Pod tem naslovom, ki je podkrepjen še s podnaslovom „Šikane proti katoliškim dušebrižnikom. Tajna policija je aktivna,“ smo brali v uglednem nemškem listu Frankfurter Allgemeine Zeitung z dne 24. junija to-le poročilo, ki ga prevajamo dobesedno:

„Katoliška Cerkev je v federativni republiki Sloveniji pod stalnim pritiskom. Notranje si niso, tako se govori, vodilni funkcionarji partije nikakor edini v taktiki proti katoliški Cerkvi: predsednik KPS, Popit, se zavzema za direktno politiko uničenja, dočim je bivši ministriški predsednik Ribičič, danes namestnik državnega prezidija, bolj za to, da se duhovništvo slabi „na dolgi rok“.

Najnovejši primer je ravnanje z jezuitskim patrom Vladimirjem Truhlarjem, bivšim profesorjem na papeški gregorijanski univerzi v Rimu, avtorjem številnih knjig o obnovitvenem procesu Cerkve po koncilu, ki so prevedene v več jezikov; vzeli so mu namreč potni list. Ko se je po neki vožnji v

Italijo hotel vrniti domov, je bil na meji Slovenije štiri ure zasliševan. Imel je namreč pred katoliškimi slovenskimi inteligenti v Gorici in Trstu predavanje o slovenskem pisatelju Ivanu Cankarju, katerega stoletnico rojstva se praznuje letos po vsej Sloveniji. Cankar je znan kot pisatelj, ki je neusmiljeno bičal vse napake v javnem in privatnem življenju. V tedniku Družina je Truhlar citiral Cankarjeve besede: „...v stranki mora biti človek v tolpi (oboje podčrtal Cankar), potem se mu vse prizanese; če stopi korak po svoji pravo izvoljeni cesti, je izgubljen.“ Ta citat je — poleg drugih — zadostoval, da so mu odvzeli potni list.

Tudi novi zakon o verskih skupnostih je smatrati za en del te cerkvene politike. Je dokaz poskusa, kako začelnajo Cerkev v majhnih in naravnost malenkostnih stvarih ovirati. Tako računajo, da je skoraj polovica duhovnikov v Sloveniji bilo zapletenih v manjše upravne procese — npr. pod obtožbo (Nad. na 2. str.)

skim ali vojaškim orožjem, da bi izstrelila častno salvo kot zadnji pozdrav pokojniku, mora biti pri tem zagotovljena popolna varnost občano, za kar je odgovoren poveljnik oziroma vodja enote. Častna salva se izstrelji pred zaključkom uradnega dela pogreba.

9. člen: Po končanem pogrebu sledi obvezno zasutje groba.

10. člen: Če bo pokojnik upeljen, se praviloma opravijo pogrebne svečanosti pred prevozom pokojnika v krematorij.

Ohranitev ali pokop žare s pepelom pokojnika je praviloma zadeva ožjih svojcev in upravljalca pokopališča. Dokler ni krematorija v SR Sloveniji, se na željo svojcev lahko organizira tudi za ohranitev ali pokop žare pogrebna svečanost.

11. člen: Krajevne skupnosti določijo in nagrajujejo govornika, ki je zadolžen za uradno poslovitve od umrlega v imenu družbe. Krajevna skupnost, komunalno podjetje ali druga organizacija, ki opravlja pogrebno službo, je dolžna o času in kraju pogreba pravočasno obvestiti delovno skupnost, kjer je bil pokojnik zaposlen ter družbenopolitične organizacije in društva, katerih član je bil.

12. člen: Z denarno kaznijo 200 do 5.000 din se kaznuje za prekršek pravna oseba ali verska skupnost, ki ravna v nasprotju s 6., 7., 8. in 11. členom tega odloka.

Z denarno kaznijo 50 do 1.000 din se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali predstavnika verske skupnosti, ki stori prekršek iz 1. odstavka tega člena.

Z denarno kaznijo 50 do 1.000 din se kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz 1. odstavka tega člena.

13. člen: Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem vestniku občine Ormož in Ptuj.

Štev: 12-4/74-1 Podpredsednik
Datum: 30. maja 1975 SO Ptuj:
Oton Polič l. r.

ITALIJANSKE TEŽAVE

DEMOKRISTJANI IN KOMUNISTI

Volilni rezultat italijanskih državnoborskih volitev je na eni strani prinesel Italijanom nekaj olajšanja, njihovi politiki pa mnogo glavobola.

Oddahnili so se vsi protikomunisti, ki so skrutinij pokazal, da ima italijanska krščansko demokratična stranka, kljub izgubi precej mest v parlamentu, še vedno relativno večino in je za nekaj procentov pred komunisti, ki so že kar upali, da bodo premagali krščanske demokrate.

Glavobol se je pričel, ko so se začela pogajanja za sestavo bodoče vlade in njej odgovarjajoče večine v parlamentu. Tu so postali jeziček na politični tehnični socialisti, ki so sicer dobili le okrog 10 odstotkov glasov, a brez njih ne krščanski demokrati, ne komunisti ne morejo računati s parlamentarno večino, ki edina more dati trdnost vladi. Socialisti ne marajo v nobeno vlado, v kateri bi ne bilo zastopnikov komunistične stranke. V tej smeri grejo sedaj pogajanja. Prvi znani rezultat je, da bo v bodočem parlamen-

tu predsednik senata krščanski demokrat, predsednik spodnje zbornice pa — komunist. Tako se je v Italiji široko odprlo okno, kjer bo lahko „legitimno“ izvoljeni ljudski zastopnik“, ki ima za seboj tretjino glasov, s privilegirane mesta domačinom in tujini razgaljal svoje ideje.

Vse izgleda, da bo Italija po zgledu češke in Madžarske drago plačala eksperiment, da je treba poskusiti z levico, kako bi se dalo rešiti vsa pereča vprašanja, ki pretresajo moralno in gospodarsko oslabiljeno državo.

Italijanski primer je prav poučen za vse tiste, ki so v svoji naivnosti mislili, da pri njih komunizem ni mogoč in tudi za tiste, ki mislijo, da, če bo prišlo do komunizma, „pri njih ne bo tako hudo“, ker da se je komunizem že umiril in ni več revolucionarno gibanje izpred šestdesetih ali tridesetih let. Vsak nov primer bo dokazal, da so se motili in po vsakem novem primeru bodo prišli novi navidezni z vedno enakimi trditvami.

Nov način boja proti terorizmu

IZRAELSKI UDAR V UGANDI

Hud udarec je doživel mednarodni terorizem. Že večkrat je skupina palestinskih teroristov napadla potniška letala raznih narodnosti, prisilila pilote, da so s potniki vred pristali na kakem letališču palestincem prijazne države, proglasile potnike za talce in zahtevale svobodo svojih pristašev, ki so zaradi nasilij odsedali kazni po različnih državah, z grožnjo, da bodo pomorjeni vsi, ako se prizadete države ne bodo odzvale njihovim zahtevam. Da s temi grožnjami mislijo resno, so nekajkrat že dokazali; nekajkrat se jih je posrečilo pregovoriti, drugič presenetiti, nekajkrat pa so svoj namen dosegli.

Zadnji teden je pozornost celega sveta zbudil posebno razburljiv primer. Palestinski teroristi so v Atenah zasedli veliko francosko potniško letalo z 257 osebami na krovu in ga prisilili, da je krenilo s svoje poti proti Parizu in moralo pristati na letališču Entebbe pri glavnem mestu Ugande, sredi Afrike, v deželi, ki jo vlada palestinskim teroristom naklonjeni predsednik maršal Amin.

Teroristi so zahtevali osvoboditev svojih pristašev, ki so odsedali svoje kazni po raznih evropskih ječah, zlasti pa v Izraelu in grozili, da bodo v slučaju, da jim ne ugođe, poglali v zrak letalo z vsemi potniki. Po dolgih pogajanjih so teroristi popustili toliko, da so dovolili, da večji del potnikov zapusti letalo, pridržali pa so si 104 talce, večinoma Izraelce. Izgledalo je, da bodo vsa nadaljnja pogajanja brez-

uspešna in da bodo teroristi svojo grožnjo uresničili.

Tu pa se je zgodilo nekaj, kar je na polju tovrstnega mednarodnega razbojništva nekaj novega. Izraelsko vojno letalstvo je pripravilo presenečenje, na katerega ni nihče mislil. Skupina izraelskih vojni in potniških letal je, na skrivaj odletelo v tri in pol tisoč kilometrov oddaljeno Ugando, pristalo na letališču Entebbe, se spoprijela z ugandskim vojaštvom (tu je bilo 27 mrtvih) vkrcala talce in odletela preko ugandske meje v Nairobi, glavno mesto sosednje Kenie. V tej vojni operaciji so Izraelci imeli le eno smrtno žrtev, pobili so teroriste, padla pa sta tudi dva talca.

Akcija sama je na političnem polju sprožila val protestov in obsodb zaradi kršenja ugandske suverenosti, in seveda suverenosti držav, preko katerih so izraelska letala šla v Ugando. Seveda ni verjetno, da bi se Izrael na slične obsodbe sploh oziral.

Ta odločna gesta proti mednarodnemu zločinu je pokazala, da je kljub vsem vedno novim poskusom teroristov vedno mogoča obramba.

V ŠPANIJI je kralj Janez Karel povzročil vladno krizo, ko je sprejel ostavko ministrskega predsednika Ariasa Navarra, ki mu jo je ta predložil že pred časom. Na njegovo mesto je imenoval 43-letnega „sredinca“ Suáreza Gonzáleza, ki naj bi izvedel demokratizacijo Španije.

Dvesto let ZDA

Pretekli četrti julij je bil važen in svečan dan v Združenih ameriških državah. Narod je praznoval dvestoletnico neodvisnosti, dvesto let, kar so predstavniki novonaseljenih predelov dosegli svobodo in postali neodvisni od tedaj matične Anglije in njene krone.

Proslave ob tej jubilejni priliki so bile izredno svečane. Osrednja prireditelj je bila v zgodovinski Filadelfiji. Tam je predsednik Ford zagotovil, da bo „mir in pravica v svetu v veliki meri odvisni od miru in pravice, ki bosta vladali v Združenih državah v tretjem stoletju njih zgodovine.“

V Valley Forge, blizu Filadelfije, kjer je Washington leta 1777 v skrajno trdih okoliščinah prezimoval, da je potem na pomlad nadaljeval svoj boj proti Angležem, je predsednik Ford pozival Amerikance, naj se ne ozirajo toliko na komodnost in blagostanje, marveč naj gojijo močno voljo in junaštvo, brez katerih nobena velesila ne more preživeti.

Proslave dvestoletnice so bile ta dan po vseh ameriških mestih in naseljih. Gotovo pa je bila najbolj briljantna v New Yorku, kjer so priredili posebno ladijsko povorko po reki Hudson, mimo kipa svobode. Poleg številnih velikih jadrnic raznih držav sveta, se je parade udeležilo 53 ladij ameriške vojne mornarice, enako število ladij drugih držav in nad deset tisoč manjših zasebnih ladij.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Pretekli teden je Argentina znova doživela val nasilja, ki izraža obupno stanje, v katerem se nahaja gverila, ki z zadnjimi močmi udarja po varnostnih organih, ali sploh po raznih ustanovah, da bi povzročila nemir in kaos, ozračje ki ji edino zagotavlja nadaljnji obstoj. Seveda so ti udarci presenetljivi in večkrat zelo učinkoviti. Tako je pretekli petek popoldne, prav med kosilom, eksplodirala močna bomba v jedilnici policijskega centra v Buenos

Airesu. Nad dvajset mrtvih in šestdeset ranjenih je bil rezultat tega prevarniškega dejanja. Uspeh prevratnikov je bil tudi v tem, da so povzročili nemir in samih vrstah policije. Šef te ustanove, general Corbetta je najprej odstavil dva visoka oficirja, nato pa še sam odstopil.

Drug težak udarec je bil, ko so neznanci ubili tri duhovnike in dva seminarista v irski cerkvi Sv. Patricija v Buenos Airesu. Ob tem dogodku je bi-

V poglavju Dokumenti, razprave in pričevanja novega Zbornika Svobodne Slovenije, so prispevali razprave in članke sledeči ugledni pisci: **Dr. Oton Ambrož, ZDA**, „Hrvatsko vprašanje je zopet v ospredju“; **Pavel Fajdga, Argentina**, „KPJ in Jugoslavija“; **Dr. Milan Komar, Argentina**, „Gozd ovjalk“; **Vinko Lipovec, ZDA**, „V dachauskem taborišču“; **Dr. Ljubo Sirc, Anglija**, „Nekateri nerešeni problemi samoupravljanja“; **Dr. Jože Velikonja, ZDA**, „Po Sloveniji in Jugoslaviji, popotni zapiski.“

Čimprej naročite jubilejni Zbornik s tem, da plačate 1.400.— pesov v gotovini ali pa v obrokih tako, da boste plačali zadnji znesek ob prejemu Zbornika.

edinstvenega ne samo za Slovenijo, ampak tudi za Evropo. In to novo, krepko slovensko armado pevcev je ustvaril ravn. Marko Bajuk.

L. 1922 je organiziral „Društvo učiteljev glasbe“, pozneje pa ustanovil izvrstni „Učiteljski zbor.“

Ne bom navajal, kaj vse je napisal kot glasbenik in skladatelj, zbiratelj slovenskih narodnih pesmi itd. So to stvari, ki imajo trajno vrednost in bodo njegovo ime ponesele še v prihodnje slovenske rodove. Toda njegove organizatorske sposobnosti in zavedni podvigi so bili tisti, ki so slovensko pevsko kulturo dvignili do neslutene višine, kakršne ni poznal verjetno noben evropski narod.

Naj omenim še en oseben spomin. V svojih vseučiliških letih sem bil v vodstvu Slovenske orlovske zveze. Nekega dne nam je prof. Ernest Tomc, motor in duša slovenskega orlovstva, povedal, da je naše poveljevanje za redovne vaje precej zastarelo in da nasprotuje lepemu slovenskemu izražanju; pa da je zato naprosil zelo sposobnega bivšega častnika, da sestavi novega „Vaditelja“. Z veliko radovednostjo smo vsi čakali, da nam prof. Tomc pove, kdo je tisti strokovnjak. In nam pove, da je to ravnatelj Marko Bajuk. Vsi smo se začudili. Vedeli smo, da je neprekosljiv dirigent in organizator; da bi pa bil tudi strokovnjak v „ekserciranju“, to nam je bilo pa nekaj novega. In ko smo dobili v roke „Vaditelja“ in ga zelo kritično ogledovali ter prebirali, smo ugotovili, da je zares mojstrsko delo.

Sedaj pa še besedo o ravn. Bajuku kot šolniku. Pravzaprav bi moral o tem govoriti na prvem mestu. Kajti osnovni in glavni njegov poklic je bil — šolnik, profesor. Vse ostalo njegovo delo — kot glasbenik, skladatelj, pevodja, pevski organizator — je bilo zastopniško in v prostem času. O ravnatelju Bajuku kot šolniku bi najlaže spregovorili tisti njegovi nešteti dijaki, ki

jih je učil doma in na tujem. Svoje mu profesorskemu poklicu se je posvečal z vso dušo. Od dijakov je mnogo zahteval, ker jih je hotel vzgojiti za velike in izobražene može. Državne oblasti so videle njegove šolske sposobnosti in so mu zato postopoma zapadle najvišja prosvetna mesta. Štiri leta je bil prosvetni inšpektor na banki upravi v Ljubljani; nato pa štiri leta ravnatelj na klasični gimnaziji.

Zadnje dejanje v njegovem življenju pa se je začel v maju l. 1945. Kot 68-leten mož je skupaj s svojo družino in desetstotico Slovencev stopil na bežensko pot. Pa je tudi na tej poti pokazal vso svojo borbno in delovno naravo. Ni se zaprl v šotor ali barako, da bi tam v brezdelju in obupu čakal, kaj mu bo prinesla usoda. Začel je razvijati čudovito delavnost in to v najtežjih razmerah. Iz nič je ustvaril v taborišču slovensko šolstvo, gimnazijo, strokovne šole, pevski zbor, organiziral predavanja za ljudi. Vse to je tako temeljito organiziral, da so ga občudovali tudi tuji.

In ko je prišel kot 67-leten mož v Argentino, vemo vsi, kaj je delal in kaj je napravil in to zopet v najtežjih razmerah. Mislim, da o tem ni potrebno govoriti.

Odkod je pa črpal ravnatelj Marko Bajuk to svojo življenjsko silo, to silno voljo in navdušenje za javno delo? Vse to je dobival najprej iz globoke vere, iz pravega razumevanja zapovedi ljubezni do bližnjega, iz globoke čute odgovornosti pred Bogom, pred narodom in pred samim seboj; potem iz velike narodne zavesti in ljubezni do slovenstva. To so mu v mladih letih vcepili verni in narodno zavedni starši, pozneje pa je mogočno vplival nanj eden največjih slovenskih javnih delavcev — dr. Janez Ev. Krek. Po njegovih stopenjah je stopal vse življenje; in kakor Krek se je tudi ravnatelj Marko Bajuk ves daroval in žrtvoval za slovenski narod.

Slava njegovemu spominu!

KOROŠKA

UPOR Z VSEMI MOČMI

V torek 22. junija so tri koroške nacionalne stranke dosegle nadaljen uspeh v svojem stremeljenju po uničenju slovenske narodne skupnosti na Koroškem: sklenile so, da bodo inšcenirali 10. oktobra, oziroma 14. novembra štetje manjšine.

Predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev, dr. Matevž Grilc je označil rezultat teh pogajanj strank kot zlonamerno in lahkomišelnost zaostritev že obstoječega, manjšini sovražnega ozračja — kar je priznal tudi deželni glavar Wagner — ter kot popolno bojno napoved manjšini in vsem tistim silam, ki jim je obstoj slovenske narodne skupnosti na Koroškem pri srcu. Namen zvezne vlade in v državnem zboru zastopanih strank je očitno v tem, da skušajo doseči „dokončno rešitev“ manjšinskega vprašanja s tem, da hočejo slovensko narodno skupnost uradno izbrisati.

Proti sklepu treh koroških strank so se javno in odločno izrekli vsi slovenski krogi na Koroškem, kakor tudi obe osrednji organizaciji, Narodni svet koroških Slovencev in Zveza slovenskih organizacij na Koroškem. Skupno sta sklicali protestni zbor v soboto 3. julija, kjer so se odborniki in zaupniki vseh organizacij koroških Slovencev izrekli proti vsakovrstnemu preštevanju. Sklenili so upor z vsemi močmi proti diktatu treh strank, bojkot vsakovrstnega

preštevanja in vztrajanje do konca, da se izpolni člen 7 avstrijske državne pogodbe.

SESTRE V SLUŽBI NARODA

Kmetijsko-gospodinska šola v št. Rupertu pri Velikovcu je slavila 80-letnico obstoja. Je to nekdanja narodna šola, katere zgodovina je tesno povezana z življenjem in trpljenjem koroških Slovencev.

Duša vseh naporov je bil v začetku župnik Treiber. Šolo je postavil v želji, da dobi tedanje popolnoma slovensko okolje št. Ruperta svojo narodno šolo. Zavedal se je, da samo z ustreznim šolstvom v materinem jeziku narod živi, brez nje pa je zapisan propadu. Pouk na novi narodni šoli, ki je bila končana 1896, so prevzele tri šolske sestre iz Maribora. Že na samem začetku se je v prve tri razrede vpisalo kar 190 otrok. Kmalu za tem pa so sestre odprle še kmetijsko-gospodinsko šolo (1913).

Razmere pred in po plebiscitu so povzročile ukinitve narodne šole. Sestre so morale zapustiti zavod; med Hitlerjevo okupacijo so spet morale bežati. Po vojni pa so se vrnile in nadaljevale pouk gospodinjstva v teoriji in praksi. Pred 20 leti je gospodinjstva šola dobila pravico javnosti. Poslej vsako leto sprejemajo v internat učence od 15. leta dalje. Gospodinjstvo pouk traja sedem mesecev — v slovenskem jeziku.

Slavnosti obletnice se je udeležilo mnogo koroškega slovenskega življa, ki je s svojo prisotnostjo izpričalo, kako cenijo napor te ustanove, ki je koroškemu ljudstvu dala toliko kulturnega bogatstva.

Na mnogo govoric, češ, da so bili to pot na delu člani skrajne desnice, vendar nihče ni gotov, od kje ta in nekateri drugi udarci prihajajo.

Vlado vsekakor močno skrbi ta porast nasilja, saj je bilo konec preteklega tedna, v parih dneh beležiti kar 33 mrtvih vsled ekstremističnega delovanja, ali boja proti njemu. V tem ozračju je težko voditi državo, kajti to vpliva tudi na druga področja. Zlasti v trenutku, ko vlada z vsemi silami skuša doseči resne uspehe na gospodarskem polju.

Na tem področju je gospodarski minister, malo pred svojim potovanjem v Evropo, kjer išče zaslombo za reaktivacijo domačega gospodarstva, izjavil, da državo čaka dvoje težkih mesecev, nakar se bo položaj vidno pričel boljšati. Upanje raste. Da se le ne bi izjalovilo!

„PRITISK NA CERKEV V SLOVENIJI“

(Nad. s 1. str.)

bo, da premalo skrbijo za higijenske naprave v prostorih svojih verskih ustanov, ali zaradi dozdevnih carinskih prestopkov pri uvažanju cerkvenih predmetov, ali zamujanju pri zelo visokih in večkrat nepravilnih davkih, ali zaradi dozdevnega znižanja davkov itd.

Vedno pogosteje kličejo duhovnike na zasliševanja. Mnogi tega ne morejo več zdržati. Neki slovenski duhovnik, ki je pet let oskrboval duhovno pastirstvo za sezonske delavce v Nemčiji, in se je jeseni l. 1975 vrnil v domovino, ni mogel več prenašati neprestana zasliševanja in obtožbe, češ, da je bil član emigrantske organizacije v Nemčiji, ter je pobežnil nazaj v Nemčijo. Tudi dušni pastirji sezonskih delavcev so bili v Nemčiji ponovno večkrat nadlegovani od jugoslovanske tajne policije UDB-e. Pismeno ali telefonsko so jih pozivali, naj se javijo in se spuste z njimi v pogovore.“

Tako Frankfurter Allgemeine Zeitung.

Sicer — kot se govori v Ljubljani — so p. Truhlarju čez par tednov vrnilo potni list, toda obenem mu je UDB-a svetovala, naj več ne govori o Cankarju, Truhlarjev nekdanji prijatelj, diplomatski zastopnik pri Vatikanu Udbaš Poljšak, pa da mu je prav neprijateljsko rekli, da se je pregrešil proti zakonu in da se bo še moral zagovarjati.

Tako je z duhovno in versko svobodo v Sloveniji. Izkušajo jo tudi taki, ki so nekoč verjeli vanjo. Kocbek, Truhlar in drugi. Toda — brali smo...

Ravnatelju Marku Bajuku v spomin

(Govor Rudolfa Smersuja ob priliki 15-letnice smrti prof. Božidarja Bajuka v Mendozii)

Danes želim storiti, česar doslej še nisem imel priložnosti storiti: da se javno zahvalim rajnemu ravn. Marku Bajuku za vse, kar je storil dobrega meni, mojim sovrstnikom in vsemu slovenskemu narodu.

Ko se je končala prva svetovna vojna, sem bil dijak na prvi državni ali klasični gimnaziji v Ljubljani. Bil sem menda v drugem razredu, ko smo dijaki dobili poziv, da naj se prijavimo h gimnazijskemu pevskemu zboru vsi tisti, ki imamo do petja veselje. Bil sem v tistem času gojenec Marijanišča v Ljubljani in sem pel v marijaniškem zboru pod vodstvom znanega glasbenika kanonika dr. Kimovca. Ker me je navdušil za petje, sem se prijavil tedaj tudi h gimnazijskemu zboru.

Ko smo prišli dijaki in dijakinje na prvo pevsko vajo, je stopil v pevsko sobo postaven gospod, ki je v prvem hipu zbudil v vseh veliko spoštovanje. Imel je kratek nagovor o namenih dijaškega pevškega zbora itd. Ta gospod je bil ravnatelj Marko Bajuk. In to je bilo moje prvo srečanje z njim. Kar se mi je od vsega tistega nagovora najbolj vtisnilo v spomin, je bil stavek, da petje vzgaja značaje in gradi dobre ljudi. Te besede sem kasneje ob mnogih priložnostih ponovil, ker sem spoznal vso njihovo resničnost.

Od tistega prvega sestanka dalje sem bil član gimnazijskega zbora pod vodstvom ravn. M. Bajuka vse do mature l. 1925. Ne bom omenjal, kako smo se pevsko usposobili, kako smo nastopali tudi na javnih koncertih in koliko dobrih pevcev in pevovodij je izšlo iz tega zbora. Omeniti hočem nekaj drugega. Ravn. Bajuk je smatral pevške vaje za nekaj več kot samo za običajne pevške ure. Bile so splošna

vzgojna šola, šola značajev, srčne in umske kulture. Trosil je med nas zlata zrna, ki smo jih tedaj komaj opazili. Pač pa smo kasneje spoznali, kako nam je s posameznimi pripombami med pesmimi širil obzorje, poglabljal srčno kulturo, krepil narodno zavest, vzbujal smisel in veselje za javno delo. Kadar smo se pozneje bivši pevci iz njegovega zbora sestajali, smo ugotovljali enodušno, da smo pri tistih pevskih vajah ogromno pridobili.

Po maturi smo se razšli. Vendar sem doživel še mnogo srečanj z ravnateljem Markom Bajukom. Imel sem priložnost opazovati njegovo delo. In tega je bilo toliko in tako vsestranskega, da bi se dala o njem napisati debela knjiga. To, kar je storil za pevsko kulturo na Slovenskem, je nekaj tako izrednega, da nimam za to primernih besed. Pevsko organizatorsko delo med obema svetovnima vojnama je bilo skoraj izključno delo ravn. Bajuka. Ne pred njim ne za njim se na to področje ni nihče spuščal. Saj smo imeli in še imamo Slovenci dobre skladatelje, dobre pevovodje in dobre zbere. Toda vse to ni bilo nič med seboj povezano. Pevski zbori so imeli krajevni značaj in krajevni pomen. Ravnatelj Bajuk pa ni bil samo dober skladatelj in odličan pevovodja; bil je še mnogo več: bil je organizator slovenskega pevškega življenja. V tem oziru je bilo njegovo delo nekaj edinstvenega, ker je oral ledino, ker je ustvarjal od začetka.

Največji uspeh njegovega organizatorskega dela na pevskem področju pa je bil nastop 2400 pevcev na evharističnem kongresu v Ljubljani. Tisti, ki smo tedaj poslušali petje tega najmožnejšega zbora v slovenski zgodovini, ga ne bomo nikoli pozabili. To je bilo nekaj

Novice iz Slovenije

LJUBLJANA — Zaradi premajhnih prostorov in pomanjkanja materialnih virov in učnih moči bo tudi letos omejen vpis na medicinsko fakulteto. Vpis bo omejen na 200 študentov, od tega 50 stomatologov-zobozdravnikov. Fakulteti tudi grozi ustavitve gradnje novih stavb zaradi zakonskih določil o takojšnjem in celotnem pokrivanju investicij, ker ni denarnih virov za kritje teh gradenj.

LJUBLJANA — Sentjakobsko gledališče je za zadnjo premiero v sezoni postavilo na oder komedijo-kriminalno R. Thomasa „Osem žensk.“ Kritiki piše, da bi gledališče brez škode to komedijo opustilo, a kljub temu jo je prestalo brez škode. Gledalcev pa ni manjkalo, torej gledališče ve, kaj go di navadnemu občinstvu.

LJUBLJANA — Opera je v počastitev 10. obletnice smrti skladatelja Marjana Kozine predstavila njegovo opero „Ekvinokcij“ z Milko Evtimovo, Simeonom Ougulovskim in Samom Smerkoljem v glavnih vlogah. To je bila zadnja premiera v sezoni.

LJUBLJANA — Drago Klemenčič je razstavljal v Moderni galeriji svoja predvojna in povojna dela. Vojno razdobje ni zastopano in kritik Janez Mesesnel pravi, da tudi razen nekaj grafik, Klemenčič ne bi imel kaj pomembnejšega pokazati iz te dobe.

CELJE — Slovensko ljudsko gledališče je pripravilo repertoar za novo sezono, ki so „pregledali“ Svet za vzgojo, izobraževanje, znanost in kulturo pri OK SZDL ter ideološki komisiji občinskega odbora in medobčinskega sveta Zveze komunistov Slovenije. Bili so kar zadovoljni s predlaganimi igrami, saj bo gledališče za konec pripravilo še „Zgodbo o tovarišu Titu“ — dramati-zacijo biografije in 360 anekdot — najbrž eno anekdot na dan. Avtorja te „dramatizacije“ sta Popović in Štaubringer.

LJUBLJANA — V okviru Društva glasbenih umetnikov je bil ob jubileju skladatelja Janka Ravnika klavirski večer njegovih skladb. Vse njegove skladbe je na tem večeru zaigrala skladateljeva nekdanja učenka Zdenka Novakova, spremno besedo pa je imel profesor Marijan Lipovšek, prav tako njegov učenec.

JESENICE — Pred sedemdesetimi leti, 19. junija 1906 je peljal prvi vlak z Jesenice skozi bohinjski predor čez Tolminko in Kras v Trst. Ta železnica, ki je bila najdražja v tedanji Avstro-ogrski monarhiji, je še danes ena najlepših gorskih železnic v Evropi. Med vrhunska dela tedanjega časa šteje tudi Solkanski most, ki je imel tedaj največji kamniti obok v razponu 85 metrov. Za jubilej so prebivalci videli dva vlaka, podobna tistima, ki so ju videli predniki pred sedemdesetimi leti. Eden je vozil iz Trsta do Bleda, drugi pa iz Beljaka do Mosta na Soči (Sv. Lucija).

Nova generacija v slovenskem planinstvu v Argentini?

Prvi sneg z vzhoda, zato mrzel in pičel. Na nedeljski izprehod sem krenil brez smučk. Včeraj popoldne sta Klemen in Tomaž z Razingerjaevim Nejkom vlekla tekaške smuči na Cerro Otto, pa so se malo razočarani vrnili, saj so smučke več nosili na ramah, kot pa smučali.

Sedem v gostilno ob Belih skalah, kjer plapolala ogenj v kaminu in gledam skozi okno na zasnežene smreke. Nekam naglo brzi birome (v Ljubljani mu pravijo „kuli“) po papirju, zunaj pa drsi samotni smučar po tenki in pomrznjeni snežni drsalnici.

Prejšnjo soboto, pred dobrim tednom, smo praznovali srebrni jubilej organiziranega slovenskega planinstva v Argentini in še vedno mi begajo misli v čase „šume“, v leta, ki jih smatram za najlepša v svojem življenju. Morda se dancs, v zimskem hladu in sproščeni mirnosti še bolj igram s spomini kot na tisti naši prireditvi. Tam sem bil slabe volje, projekcija mi še davno ni šla kot sem se namenil in kot sem želel. Vedno čas priganja, nobene stvari ni moči do konca izdelati — pa sredstva so nezadostna. Za nekdanje čase manjka slikovnega materiala,

MARIBOR — Pisali smo že o težavah slovenske tekstilne industrije. Sedaj pa še nekaj statističnih podatkov: Obseg proizvodnje se je v aprilu zmanjšal za 16 odstotkov v primerjavi z marecem, zaloge so se povečale za 56 odstotkov, v bombažni skupini celo za 100 odstotkov, v primerjavi z aprilom 1975. Promet je usahnil za 234 milijonov dinarjev. O finančni izčrpanosti panog pa pričajo lastna sredstva — ima jih le za 36 odstotkov, ostalo krijejo s krediti in sredstvi dobaviteljev.

LJUBLJANA — Republiška konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije je spet začela vprašanje uradne himne Socialistične republike Slovenije. Po dveh letih sprejetja ustave, ki v členu 10. pravi, „da ima SR Slovenija himno, ki jo določa zakon,“ do te himne še niso prišli. Sedaj pravijo, da bodo uzakonili skladbo Davorina Jenka „Naprej, zastava slave,“ iz pesmi Simona Jenka, toda besedilo bodo... aktualizirali...

Umrli so od 8. do 17. junija 1976:

LJUBLJANA: Katarina Baumgartner, 90; Uršula Steklasa r. Šopar; Alojz Sladič; Tončka Šturm, 78; Marija Ježek r. Zor; Pavla Skubic r. Ivanc; Marija Pečnik-Zupan, up. bančna uradnica. Tončka Malavašič; Aleksander Kuharič, up. rač. direktor; Janez Golež, koroški borec; Roza Cirk r. Slavkoper, up. bolničarka; Viktorija Gerževič r. Jesihar, 84; Lado Stefančič, komandir Dakijeva bataljona Tomšičeve brigade; Ana Grofelnjak; Jože Berkoppec, dipl. inž. agr.; Ana Balentin r. Tilinger, up. Jože Hudoček, up.; Karel Novina, dipl. pravnik; Anica Kramar, rediteljica; Jožefa Cvet; Franc Rožič, biv. župni uprav. v Podgrajah in Brezovici v Istri, 82; Mimi Komel r. Perušek, up. šolska upravit., 81; Maks Kotnik, up. strojni stavec; Franciška Vdovč r. Cvetko; Franja Ajdič r. Slovša; Nada Mažir r. Koročan. Olga Vrhovc r. Korber; Alojz Florjančič, up. železn.; Marija Winschnurer; Elizabeta Košak r. Podborščak, 73; Vinka Simončič r. Selko, sekretarka glavnega odbora Antifašistične zveze žensk Slovenije (AFŽZ); Valentin Dergaanc, žel. up.; Albin Križnik.

RAZNI KRAJI: Jože Brana, up. del., 72, Piran; Angela Podržaj, Malo Hudo pri Stični. Zmagoslav Hren, up. v. komercialist, Maistrov borec, Maribor; inž. Milko Janežič, Opatija; Franc Brandner, u. žel. uradnik, 81; Koper; Ernest Habbe, up. tiskar, Jesenice; Leopold Gams, borec za sev. mejo, 81, Novo mesto; Franc Pirc, up., 69, Kamnik; Franc Korbar, mizar, Preseerje; Marija Habič, Selanova mama, 71, Javor. Hinko Saje, modelni mizar, Dravljice pri Lj.; Jože Močnik, up. mizar, Črnuče; Franc Mravljje, Vikreč; Marija Marter r. Sotlar; Zador; Janko Malešič, up. učitelj, Kamnik; Zvonka Sekne r. Sajovic, računovodkinja, Kranj; Franc Jenko, posestnik, Virmaše; Alfonz Simčič, up., Postojna. Marija Udir r. Likozar, 76, Kranj; Marija Krištufek, Tržič; Helena Topole r. Zupančič, 82, Sostro; Pavle Pestotnik, up. čevljar, 70, Nožice; Jože Kramar, up. Vevče; Joža Šolar, up., Kropa; Jože Gorenc, tkalec, Slomenja vas; Jože Skubic, tkalec, Zalna; Rudolf Juvan, plekar, D. M. v Polju. Janez Čepon, up., 77, Horjul; Franc Janc, up., borec za sev. mejo, Dravljice pri Lj.; Franc Krašovec, 82, Šentvid pri Stični; Pavel Dremelj, up., Šentvid pri Stični; Ivan Vehar, up., 95, Kamnik; Terezija Košir, Črnuče.

čprav sva se Peter Arnšček in jaz na vse kriplje trudila — on z delom in jaz z iskanjem okrog prijateljev in znancev. Pa se mi je vendar zdel „audiovizual“ reven, boren in vse premalo izdelan, prav nič primeren za srebrni jubilej. Ni me prepričala pohvala občinstva, ne prigovori prijateljev, da je bila publika zadovoljna, napake pa sem itak samo jaz opazil. Šele pozneje sem se potolažil, da smo pač zbrali nekaj gradiva, začrtali pot, pokazali šumskim bratom nekaj lepših spominov na nekdanje dni in opozorili mladino na udarno zlato dobo našega planinstva; pa bo morda nekdo kdaj pozneje vse to porabil in izgradil v filmu, besedi in pesmi bariloško planinsko „sago“.

Saga — islandska beseda — se mi je priljubila že v mladosti. Najbrž ko sem prebiral „Nonija“. Šele dosti kasneje sem izvedel, da se nordijska zgodba bistveno razlikuje od nemške „Sage“, ki pomeni pravljico oziroma izmišljeno prigodo. Saga pa pripoveduje resnične dogodke iz starih vikinških časov, komaj rahlo nadahnjene s fantazijo. O zanimivih doživljajih so se pogovarjali na Islandu ob dolgih zimskih večerih, ko je mraz zapiral ljudi v njihove hiše

SLOVENC I V ARGENTINI

MENDOZA

15. obletnica smrti ravn. Marka Bajuka

Petnajst let je že minilo 20. junija, odkar se je za vedno poslovil od nas ravn. M. Bajuk. Naš pevski zbor ga zvesto ohranja v spominu in neomajno sledi njegovemu klicu: Še bomo peli. Za letošnjo obletnico mu je pripravil dostojno spominsko prireditev.

Bila je vprav nedelja; in ob 6 popoldne, ko je pred 15. leti zaprl za vedno oči po ponovnem srčnem napadu, smo se ga spomnili pri skupni slovenski maši. Za sklep je zbor zapel njegovo mogočno Marijino „Vsi zbori zadržite.“

Potem pa smo spet napolnili dvorano v našem Domu. Pred zbor je stopil na oder prof. B. Bajuk in priklical v spomin navzočim, da je bil prav ob tej uri pred 15 leti pokojni položen na mrtvaški oder. Zbor pa mu sledi zvesto z gojitvijo slovenske pesmi. In zadonelo je po dvorani naše zborovsko geslo: „Še bomo peli, dokler živel bo slovenski rod.“ (Šijanec)

Sledil je prvi del nastopa, v katerem so pevci odpeli pod naslovom „Iz zborovega delovnega programa“ pesmi: Nazaj v planinski raj (Sattner); Kadar mlado leto (Laharnar); Pozimi iz šole (Sattner); Planinska (Foerster); Mlatiči (Hribar) in Slovenski rod (Volarič). Drugi del je imel naslov: „Iz zakladnice našega pevskega ometa.“ Obsegal je osem naših ljudskih pesmi v prireditvi ravn. M. Bajuka: Jager pa jaga; Ciganski otrok; Najlepše veselje; Zalost (ženski zbor); Slovenska deklica (ženski zbor); Čez tri gore; Slavec in Misli name.

Svoj nastop so pevci zaključili s Foersterjevimi Pevcem, ki je izzvenel v klicu: Zato še bom pel...

Zbor je bil deležen od vsaki pesmi prisrčnega priznanja navzočih, ki so z doživeto pozornostjo sledili petju.

Pred zbor je stopil Rudi Hirschegger in prebral poslanico, ki so jo iz Veliškega Buenos Airesa prof. Bajuku poslali bivši „Mendoščani“, člani pevskega zbora in prijatelji pokojnega ravnatelja z 29 podpisi. Pripravili so za taisti dan prav tako spominske maše v slovenskih centrih Morón, San Justo, San Martín in Ramos Mejía.

Na oder je stopil še dr. Bazilij Zotta, zastopnik Ukrajincev v naši provinci, s katerimi smo mendoški Slovenci vsa leta v tesnih stikih in jim naš zbor vsako leto poje pri maši za njihov narodni praznik.

Do solz ganjen se je spomnil pokojnika in mu posvetil iskreno spominsko besedo. V dvorani je zavladalo splošno ganjeto.

G. Hirschegger je končno prebral govori, ki ga je rajnemu ravnatelju v spomin napisal njegov bivši „pevski“ učence s klasične gimnazije v Ljubljani Rudolf Smeru.

Njegov govor objavljamo na str. 2.

Tretji del sporeda pa nas je pod „Vrhunjskimi spomini“ ob diapozitivih popeljal za 16 let nazaj v Buenos Aires, ko je ravn. Bajuk med buenosaireskimi rojaki s svojim zborom priredil dva koncerta. S traka smo poslušali najprej dve pesmi z zborovega drugega koncerta, nato pa edinstveno petje okoli 200 pevcev, ki so se pridružili mendoškemu iz Buenos Airesa v veliko pevsko manifestacijo.

Ko je zagrmela tudi v naši dvorani mogočna „V Gorenjsko oziram se skalnato stran“ in pretresljivo mogočno izpovedala, da je „vse vihar razdjal, narod pa zmiraj stal,“ smo pač razumeli, zakaj navdušenemu ploskanju ni in ni hotelo biti konca.

Prireditve se je udeležil tudi naš rojak č. g. župnik Ivan Tomazič, ga. Petričkova iz Buenos Airesa, ki je tu na zasebnem obisku, ter g. Grbec, ki se je mudil v poslovnih zadevah.

Bb.

SAN MARTIN

Očetni dan

Sanmartinska dekleta, članice SDO, so tudi letos pripravila očetni dan. Vrhil se je v nedeljo, 27. junija v dvorani Slovenskega doma v San Martinu. Očete, ki so se v lepem številu udeležili tega slavlja, je pozdravila v imenu krožka SDO Irena Rupnikova. Zatem je z izredno lepim govorom počastila očete Marjana Lenarčič. Njen govor objavljamo zaradi doživete vsebine in tudi zato, ker ga je sestavila v slovensščini, katere se je naučila od staršev, v slovenski šoli v San Martinu in v srednješolskem tečaju v Slovenski hiši, kjer obiskuje zadnji t. j. peti letnik.

„V mesecu juniju praznujemo v Argentini dan očetov. Našim očetom, ki so prišli iz Slovenije, se je v začetku zdel ta dan nekaj nepotrebnega, ker so v mislih živeli še doma. Tam so očetovski dan praznovali na tihem na dan sv. Jožefa, v glavnem pa na očetov god, ki je bil največji praznik v družini.“

Kdo je oče? Oče je tisti, ki je nanj ponosna žena in vsa hiša; tisti, ki se nanj, kakor ob mogočnem steber, opira vsa družina. Oče je tisti, ki naj skrbi za celo družino. Z eno besedo povedano, oče mora biti „glava“ krščanske družine. Kakšna glava je tisti oče, ki vidi le sebe, misli le nase in na svojo udobnost, hlepi po zabayah, na ženo in otroke pa pozablja? Kakšna glava je mož, ki ga več dni in noči ni doma? Svoj zaslužek zapravlja in lahkomišelnorazmetava denar — družina pa strada. Tak mož je v pohujšanje otrokom, ženi v sramoto, sosedom v posmeh. To ni glava družine.

Kako drugačen in pravilen je tisti oče, ki zatre vso svojo tegobo, nevoljo in skrb in stopi jasnega obraza in nasmehaj v družino, kom pride iz službe, dasi je imel še tako naporen dan. Oče, ki pride poln prijaznosti in ljubeznivosti in ki pokaže, da resnično skrbi za vso družino: tak je od vseh priznan za glavo družine in mu to pokažejo s spoštovanjem in ljubeznijo.

Kakšne so nasplošno značilnosti očetovskega duha? Oče ohranja navadno in družini podoba treznega realista, ki previdno razmišlja in logično išče rešitve raznim družinskim in izvenzdržinskim problemom. Misli ne le na danes ali jutri, ampak še rajše za naprej.

„Povej mi, kakšni so tvoji starši in povedal ti bom, kdo in kakšen si ti.“ Seveda obstajajo izjeme, a velja kot pravilo. Le malo otrok se od tega vpliva gleda svojih očetov, tako dobrega kot slabega. Dober zgled ima silno moč, ker se otrok ne uči življenja toliko iz tega kar sliši, ampak iz tega kar opazuje.

Dober zgled je potreben že v najnežnejši dobi, kajti že tedaj se otrok uči s pasmanjem. Oče, oziroma starši, imajo številne priložnosti, kako vplivati na svoje otroke pa ne le samo takrat, ko bo kaj storjeno s tem namenom, ampak tudi takrat, ko se tega ne zaidejajo.

Vzemimo za primer spoštovanje. Vsak otrok bo drugega spoštoval, če vidi, da tudi oče spoštuje druge ljudi. Če bo oče spoštljivo govoril o svojih predstojnikih, sorodnikih, prijateljih in o otrokovih vzgojiteljih, bo v otroku že od majhnega privzgojil to lastnost. Predvsem pa je važen zgled spoštovanja med očetom in materjo.

Mi mladostniki smo tudi potrebni dobrega zgleda. Nam ne zadostuje množica dokazov in prepovedi, ampak dober zgled, ki nam ga nudi okolje. Kaj nam mar načela, naj bodo še tako dobro povedana in utemeljena, če jim nasprotuje zgled staršev in drugih!

Razumemo pa, da zgledno življenje zahteva od staršev velikih žrtev, pri

katerih je najtežje, ampak ne samo za nje, tudi za nas: zvestoba v izpolnjevanju dolžnosti.

Večina od nas želi povezanosti z očetom. Potrebujemo ga za oporo, kadar se v primeru ne najdemo, potrebujemo, da nam nudi dober nasvet ali pa, da nas celo pokara. Zavedamo se tudi, da nam je danes oče bliže, kot pa je bil oče svojim otrokom pred petdesetimi leti. Takrat se ni oče približal svojim otrokom, misleč, da s tem izgubi avtoriteto. Takrat niso imeli otroci takega prijateljskega odnosa, kakršnega imamo danes. Bali so se ga. A tudi danes se ga bojimo, pa je ta bojazen bolj spoštovanje kot strah. Od nas je odvisno, da se to prijateljstvo ne izgubi.

Zaradi naše vzgoje je potrebno, da je oče prepričan o potrebi avtoritete, da je njegova dolžnost, ki mu jo nalaga sam Bog, da nam pravilno ukazuje in naj zahteva, da ga ubogamo.

Pravi oče nam pokaže, da ne ukazuje za to, ker mu je to všeč, temveč, ker nas resnično ljubi in nas želi pripraviti za samostojno življenje.

In danes, na tvoj dan, mislim nate, očka.

V najtežjih trenutkih, ko sama ne vem kam bi se obrnila, si pri meni ti, očka. Zadostuje mi tvoj pogled, da se varno počutim ob tebi, jaz neboljgi otrok. Rada bi ti povedala, kako te ljubim, pa ne vem zakaj ne morem izpregovoriti besede. Vem, da si ti vedno pri meni, čeprav se dostikrat dva ali tri dni ne vidiva. Tvoje življenje je ena sama žrtev, povezana s trpljenjem in grenkimi trenutki. Ti ne poznaš omahovanja, trudiš se zame.

Pa jaz, kaj naredim zate?

Se veliko bi ti morala povedati. Besede zahvale nočejo ven, preveč so okorne in ne znajo oblikovati tega, kar čuti srce. Od očetovskemu prazniku ti ne bom ponavljala že nešteto krat izrečenih čestitk. Iskren poljub naj bo moje preprosto darilo za tvoj brezmejni trud.

Duhovno misel je za to priložnost izrazil sanmartinski dučni pastir g. Franc Bergant. S tem je bilo nekako zaključen strogo resni del slavlja. Sledil je nekoliko šaljivejši del, ki ga je začel Peter Klobovs s priložnostno hudomušno recitacijo. Nato pa so dekleta poklicale očete v ospredje dvorane in jim dale razne naloge: olupiti krompir, zašiti gumb, zapeti pesem in povedati smešnico. Zmagovalci so dobili nagrade, navzoči pa so se pošteno nasmejali. Med posameznimi točkami pa je prepeval dekliški oktet. Sledil je seveda prizgicev in razgovor.

SLOVENC I PO SVETU

ZDA

Umrli dr. Stanko Verčon

Iz Združenih držav je prišlo telegrafično sporočilo, da je v San Franciscu po daljšem bolehanju umrl naš sorojak, zdravnik dr. Stanko Verčon. Rajnega, ki je bil tudi v Argentini na obisku, so mnogi poznali in ga zaradi lepega značaja spoštovali. Naj počiva v miru!

KANADA

Umrli ga. Mia Natlačenova

Umrli je v ponedeljek 28. junija v 82. letu starosti ga. Mia Natlačenova, vdova po pok. banu dr. Natlačenju. Pokopali so jo v sredo 30. junija. Naj počiva v miru!

Po športnem svetu

35. BALKANSKE ATLETSKE I-GRE so bile v Celju od 18. do 20. junija. Po pričakovanju so med moškimi zmagali Romuni pred Bolgariji in Jugoslavijo, pri ženskah pa Bolgarke pred Romunkami in jugoslovansko ekipo. Pred tekmovalcem so Jugoslavo teoretično računali na zmago pri moških — pa jim ni šlo po računih. Romuni so zbrali v skupnem seštevku 266 točk, Bolgari 248, Jugoslavija 175, Grčija 133, Turčija pa 12 točk.

9. BALKANSKE KOLESARKE DIRKE so bile v Sofiji. Najuspešnejši so bili bolgarski kolesarji, tako ekipno kot med posamezniki. Na cestni dirki na 134 km sta zmagala Bolgara Bobekov in Martinov, Gazdič, (Jug.) je bil tretji, na osmo mestu pa se je uvrstil še Slovenec Valenčič.

NOGOMETNO prvenstvo Slovenije se je končalo s prvim mestom nekdanjega prvo in drugoligaša Maribora, ki je dosegel 23 zmag, enkrat je igral neodločeno, dvakrat pa je bil premagan. Drugo mesto je zasedlo šmartno iz šmartnega ob Paki, tretje pa Primorje iz Ajdovščine, ki je prvič igral v Slovenski ligi.

OLIMPIADA v Montrealu, ki se bo začela 14. julija bo enaindvajseta. Udeležba bo rekordna: Kar 115 držav se je bo udeležilo — dve več, kot na prejšnji v Muenchenu. Nastopilo bo okoli 2000 športnic in 7500 športnikov, ki jih bodo spremljali trenerji, funkcionarji in drugi spremljevalci — teh bo nad 3200. Sovjetska zveza bo poslala največ oseb v Montreal — 522, Kanada 447, ZDA 470; Fidži bo imel na olimpiadi le dva atleta, Madagaskar pa enega in enega boksarja. Andorra, ena najmanjših držav na svetu pa bo zastopana z enim boksarjem in dvema strelcema.

in so bajali o junaških časih, ko so bogovi, junaki in ljudje opravljali izredna in pogumna dejanja v borbi z naravnimi silami. Dosti teh zgodb pripoveduje o smučanju in celo o smučarskih tekmovaljih.

Bariloška saga se je — kot sem že nekoč pisal — spočela na poraženih pobočjih Capille in ob bencinskih kuhalnih lesene bajte. Že v prvem zagonu je segla do konice Slovenskega stolpa in do Treh vrhov, pa pozneje doživljala svoje viške in padce. Znak je vrsto let nismo imeli kaj posebnega dodatni nekdanjim pomembnim podvigom, le brata Skvarča sta vztrajno in neugnano pletla bariloško planinsko nit med velikani patagonskega juga.

Pred nekaj zimami pa se je nena-doma zasvetilo tam, kjer je „šuma“ pred skoraj tridesetimi leti začela. Jermano-vi fantiči so se postavili v smučkem teku na državnem prvenstvu. Kasneje so prihajala njihova poročila s Finske, švedske in olimpiade v Innsbrucku. Zgled je vlek in fantje slovenskih družin so se navdušili za smučki tek ter se med mladino lepo kvalificirali.

Drugi slovenski otroci so se izvežbali v gorski šoli Cluba Andino. Ta šola, ki zdaj že sedem let vztrajno deluje, je vzgojila najboljši bariloški kader plezalec, kar ga pomni kratka ba-

riloška planinska zgodovina. Seveda pa je ta skupina izredno mlada in kot se običajno v alpinističnem svetu dogaja, se je vezbala predvsem v plezanju v skali. V tej panogi so fantje in dekleta dosegli prav zadovoljivo tehnično znanje. V februarju je šest fantičev med štirinajstim in sedemnajstim letom preplezalo dokaj težavni catedralski stolp. Med njimi je bil tudi Tonček Arko.

Slednjič pa smo doživeli ponovni dvig slovenskega izletniškega andinizma iz prestolnice. Mladi ljudje, ki so taborili ob jezeru Moreno — absolventi srednješolskega tečaja — so preplezali Torre Principal del López (19. januarja; M. Makovec, F. Medic, D. Pavšer, J. Zorec, A. Keber, F. Bergant) in Cerro Negro (M. Makovec, F. Medic, A. Zakrajšek, S. Šenk, N. Jakoš, D. Pavšer, F. Starič, J. Zorec, A. Keber in F. Bergant, 22. januarja 1976). Za mladino, ki se nikdar ni vezbala v gorah in med katerimi so gotovo taki, ki gora še nikdar niso videli, so ti vzponi gotovo izreden športni dosežek in jim je samo čestitati. Prav tako g. Francu Bergantu, ki je izlete vodil.

Ali vse to pomeni zarjo tretje slovenske gorniške generacije v Argentini? Ali bo bariloška planinska saga, ki je že skoraj zatonila, zagorela v novem ognju? Prihodnost bo na to vprašanje odgovorila.

V. Arko

OBVESTILA

SOBOTA, 10. julija:

V Slovenski hiši bo ob 20 četrti kulturni večer SKA. Predaval bo dr. Mirko Gogala: Pluralizem v Cerкви.

NEDELJA, 11. julija:

V našem domu v San Justu lovska veselica. Začetek ob 16. uri.

Roditeljski sestanek šole „Fr. Balantiča“ v San Justo po slov. maši. O temi „Verska vzgoja v družini danes in tukaj“ bo govoril msgr. Anton Orehar.

V Hladnikovem domu v Slovenski vasi ob 16. uri gostovanje igralne družine iz Castelarja s ponovitvijo igre: Trije vaški svetniki.

V Slomškovem domu ob 17 čajanka s peštrm sporedom.

V Skofovem zavodu v Adrogue ob 16 sestanek bivših zavodarjev.

PETEK, 16. julija:

V Slovenski hiši ob 20 seja upravnega sveta Zedinjene Slovenije.

Koncert Gallusa in Slovenskih mladenc v dvorani Fundación Nueva Acrópolis ob 20.

SOBOTA, 17. julija:

Študijski dan za srednješolce iz tečaja ravnatelj Marka Bajuka; v Slovenski hiši ob 15. uri.

NEDELJA, 18. julija:

V Slomškovem domu v San Martinu mladinski dan. Celodnevna prireditve s tekmami, sv. mašo in družabno prireditvijo.

V Slomškovem domu družinska nedelja. Po sv. maši predavanje msgr. A. Oreharja o temi: „Verska vzgoja v družini danes in tukaj.“ Opoldne bo na razpolago asado po predhodni prijavi.

SOBOTA, 24. julija:

Zimski večer SDO in SFZ v veliki dvorani Slovenske hiše.

V Slovenskem domu v San Martinu ob 20 prireditve SLOGE z žrebanjem.

Po prireditvi bo na razpolago domača večerja.

NEDELJA, 25. julija:

V Slovenski vasi obletnica blagoslovitve Hladnikovega doma.

SOBOTA, 31. julija:

V Slovenskem domu v San Martinu ob 20 mladinski asado.

SOBOTA, 7. avgusta:

V Slomškovem domu ob 20. uri igra „Jurčki.“

NEDELJA, 8. avgusta:

V Slomškovem domu ob 17. uri igra „Jurčki.“

NEDELJA, 15. avgusta:

V San Martinu obletnica slovenske maše-žegnanje s slovensko mašo in kosilom ter sprejem mladine med člani Doma.

SOBOTA, 21. avgusta:

V Slovenski hiši festival mladinskih pevskih zborov, ki ga organizirata SDO in SFZ.

DRUŠTVENI OGLASNIK

Pisarna in knjižnica ZS sta odprti vsak dan, razen ob sobotah, od 16. do 20. ure.

Seja upravnega sveta ZS bo 16. julija ob 20. uri v Slovenski hiši.

SPZ Gallus in Slovenske mladenke nastopijo s samostojnim koncertom na povabilo Fundación Nueva Acrópolis dne 16. julija ob 20. uri v dvorani te ustanove na ulici San Martín 274, 2. nadstr., Buenos Aires.

Zveza slovenskih mater in žena opozarja vse slovenske družine, da bo v nedeljo 5. septembra v Slovenski hiši imela proslavo ob obletnici njenega 10-letnega kulturnega in dobredelnega delovanja. V predprodaji so že srečke za lepo vezano slovensko avbo, ki bo ta dan izžrebana. Izkupiček srečk je za dobredelni sklad zveze, ki je namenjen potrebnim rojakom.

Od vsepovsod

NOVA „HAZARDNA“ IGRA. Upokojenci v Beogradu so uvedli novo „hazardno“ igro, s katero si krajšajo čas. Kupijo si škatlico vžigalic, na kateri je zapisano, da je notri zajamčeno 50 vžigalic. Nato vsakdo prispeva nekaj denarja in stavi na svojo škatlico. Začne se štetje vžigalic in zmaga, kdor našteje v svoji škatlici največ vžigalic. „Rekorder“ je baje upokojenec, ki je naštel kar 46 vžigalic, večinoma pa škatlice imajo od 38 do 42 vžigalic.

VIŠINA AMERIKANČEV. Ameriško ministrstvo za zdravje je objavilo mnenje, da so prebivalci ZDA dosegli svoj „višinski maksimum“ in da ne bodo več preraščali svojih staršev, kot se dogajalo to v zadnjih sto letih. Pred 200 leti so po podatkih vojaki v škornjih merili povprečno 166 centimetrov, danes pa je povprečje 174 centimetrov. Niso povedali, ali je sedanja mera tudi računana v škornjih ali brez njih.

Z DOKAZI PODPRL PROSNJO. Francoski vrhovodca Henry Rechatin je junija bil v bližini niagarskih slapov kar dva tedna na petnajst metrov visoko napeti žici. Med „bivanjem“ na vrvi je izvajal razne akrobacije: hodil je po platišču za kolo, sprehajal se je po vrvi z meči privezanimi za pete, hodil je z vrečo poveznjeno čez glavo, lovil pa je tudi ravnotežje na stolu. Vse te akrobacije je delal v podkrepitve svoje prošnje, da bi mu v počaščenje ameriške neodvisnosti ob 200-letnici dovolili prečkati Niagarske slapove po napeti vrvi.

Prispevajte v tiskovni sklad!

SDO-SFZ SAN MARTIN vabi na

Mladinski dan v nedeljo, 18. julija

ob 8.00 odbojka
ob 11.30 sv. maša po maši bo kosilo
ob 17.00 kulturni program in potem prosta zabava

Sodeloval bo SLOVENSKI INSTRUMENTALNI ORKESTER

Naš dom

San Justo

V NEDELJO, 11. JULIJA:

tradicionalna lovska veselica

začetek ob 16. uri

Igra orkester "SNEG" (biv. "Duc in Altum")

RUTA 205 FTE. ESTACION TEL. 295-1197

AVDA. 25 de MAYO 136

ALMAFUERTE 3230 a 1 cuadra Municipalidad

AVDA. PAVON/H. YRIGROYEN 8854/62 TEL. 243-2291/3058 (Entre Boedo y Sáenz)

Opozarjamo, da imamo v Lomas de Zamora, v našem novem velikem lokalu, vedno na razpolago najfinejše pohoštvo.

EZEIZA

C. SPEGAZZINI

SAN JUSTO

LOMAS DE ZAMORA

Ludvik Puš

NA DOLGO POT

Praznovanje

Medtem so tekli dnevi in tedni, kakor bi jih s palico podil. Tako je zmeraj, kadar se pripravljajo velike stvari; rado zmanjkuje časa in starim skrbem se vedno pridružujejo nove, ki se o njih prej še sanjalo ni. Gospod župnik hopfgartenske fare — osrednja osebnost celotnega zvonovskega podjetja — je bil zaprežen z vsemi mogočimi in nemogočimi zadevami, da ni več vedel, kje se ga glava drži. Pomagal mu je z vso vsmo kooperator, pomagal sem mu jaz, kolikor mi je dopuščalo zelo naraslo delo v pisarni, pomagal mu je izbor vodilnih krajevnih osebnosti. Čas pa je drvel in komaj smo se dobro zavedli, smo že bili prišli v jesen, ta najprijeteljski letni čas. Takrat se poletna vročina umakne hladnejšim zračnim tokovom, ki se ljubko prelivajo po globokih tirolskih alpskih dolinah, kljubujoč vdoru mrzline od že z novim snegom pokritih visokih temen hribov in gora vsenaokrog; vse se umirja in pripravljaja na pokoj, preden narava leže k počitku. V ta čas je po pogodbi imel pasti praznik blagoslovitve in umestitve novih zvonov v oba zvonika košate farne cerkve v Hopfgartnu.

Od vseh mnogovrstnih pripravljanih in prilagoditvenih del so mene najbolj zanimale tehniške adaptacije lesenih ogrodij v obeh zvonikih in pa časna konstrukcija stojal na tleh, kamor bodo obesili zvonove za maziljenje.

Nekaj tednov pred določenim rokom za dobavo zvonov je livarna v Salzburgu poslala na lice mesta posebnega izvedenca, strokovnjaka za postavitev ogrodja na tleh in za prireditev lesenega odra v enem zvoniku. V drugem, kjer bo visel veliki zvon, to ni bilo potrebno, ker ima novi zvon isti ton in zatorej približno isti obseg in isto težo kot njegov nesrečni prednik. Potreben je bil le strokovnjaški pregled lesovja, ali ni kaj segnilo ali bilo drugače poškodovano.

Drugačna je bila stvar v drugem zvoniku. Tu je bila uglasitev novih zvonov bistveno drugačna od prejšnjih in zatorej različna tudi njih teža in obseg. Celotno zgradbo in sestav lesenega ogrodja je bilo treba predelati in zvonove drugače obesiti kot so bili stari.

V sestavi lesenega ogrodja leži tehnična mojstrovina zvonarske umetnosti: omogočila je, da so obesili v en sam stolp šest zvonov, med njimi dva zelo težka (C in D) in so vsi lahko istočasno „v trajbo“ zvonili. Moja radoznalost je utešila z novim spoznanjem, na kako „preprost“ način se rešujejo na videz zamotani problemi.

V vsesplošnem direndaju je napolnil dan prihoda novih zvonov na železniško postajo. Livarna jih je naložila na velik, odprt vagon, ki so ga na kolozdvoru v Hopfgartnu odklopili od tovernega vlaka in postavili na stranski tir. Mlado in staro je v trumah romalo na

postajo, da bi od blizu videli dolgo in toplo zaželene zvonove, ki jim bodo oznanjali dan na dan božjo navzočnost med njimi. Ali so jim všeč ali ne, niso glasno pripovedovali. Hvaliti jih je bilo težko, ker niso bili po vnanjosti taki, kakršne so pričakovali. Morda so med seboj kritizirali njih nenavadno barvo. Sicer pa zunanji videz ni važen, saj jih ne bodo gledali, ko bodo enkrat v zvoniku; važno je, kako bodo peli, a o tem ni mogoče izreči sedaj sodbe.

Ogledal sem si zvonove na kolodvoru tudi jaz. Pričakoval sem, da nadomestek za cin (kositer), ki so ga uporabili pri mešanici z ostalimi kovinami za zlitino novega bronca, ne bo znatno spremenil vnanjega videza zvonov. Od njega dni smo bili vajeni novi zvon zagledati v vsem bleisku skrbno izbrušenega in spoliranega bronca, ki ima svojevrstno toplo barvo in se na bleščečem ozadju različno vidijo grbi in napis. Kar sem zagledal na vagonu je bilo temno in motno, kakor da bi zvonovi ne bili novi, ampak sto let stari. Pa toliko stari so lepi, ker je njihova barva naravna, ti so bili pa najbrž umetno pobarvani. Reči moram, da sem bil razočaran. Vendar nisem nikdar nikogar vprašal, zakaj so jih prebarvali. Domneval sem, da nova zlitina brez cina nima vnanjega bleška, da je ni mogoče prav izpolirati itd. Razumeti se pravi odpustiti. Kljub temu mi je bilo tesno pri srcu, ko sem pomislil na župnika in na farane, ki so toliko žrtvovali, pa so morali biti pri pogledu na zvonove nezadovoljni, kakor sem bil jaz.

(Bo še)

V nedeljo, 11. julija, ob 16. uri

V Slovenski vasi

ponovitev igre

TRIJE VAŠKI SVETNIKI

Igra igralna družina iz Castelarja

Slovenski srednješolski tečaj

ŠTUDIJSKI DAN

17. julija 1976

- Dijaki in starši se zberejo v Slovenski hiši ob 15. uri.

- Dijaki imajo prvo uro reden pouk.

- Od 15—16 poročilo Odbora staršev.

- Od 16—18 predavanje dr. Komarja:

VZGOJA IN NOTRANJE ŽIVLJENJE

- Po predavanju pogovor staršev z razredniki.

- Za dijake bomo medtem predvajali kulturne filme.

Vabljeni!

Poravnajte naročnino Svobodne Slovenije!

Prof. dr. JUAN JESUS BLASNIK

špecialist za ortopedijo in travmatologijo

Marcelo T. de Alvear 1241, pta. baja Capital Federal Tel. 41-0413

Ordinira v torek in petek od 17 do 20. Zahtevati določitev ure na privatni telefon 628-4188.

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Miloš Stare

Director: Tone Mizerit

Redacción y Administración:

Ramón L. Falcón 4158

1407 Buenos Aires

Argentina

T. F. 69-9503

Uredniški odbor:

Miloš Stare, Pavel Fajdiga, dr. Tine Debeljak, Slavimir Batagelj in Tone Mizerit

Correos Argentina Central (B)	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 1.311.428	

Naročnina Svobodne Slovenije za l. 1976 za Argentino \$ 1.400.— (140.000), pri pošiljanju po pošti \$ 1.450.— (145.000); ZDA in Kanada pri pošiljanju z avionsko pošto 20 USA dol.; obmejne države Argentine 12 USA dol.; Avstralija 25 USA dol.; Evropa 23 USA dol., ZDA in Kanada za pošiljanje z navadno pošto 15 USA dol.; Evropa 17 USA dol.

Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, 1101 Buenos Aires, T. E. 33-7213.

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL CASCANTE

Escribano Público

Cangallo 1642 Buenos Aires

Pta. baja, onc. z

T. E. 35-8827

JOŽE DOBOVŠEK ml.

ODVETNIK

Somellera 5507

tel. 601-0643

Uradne ure

16—20

Capital Federal

POSLUŠAJMO SLOVENSKO RADIJSKO URO

vsako nedeljo od 19.05 do 19.30 ure na radio "Antártida".

V soboto, 24. julija 1976 ob 8 zvečer v Slovenskem domu, Córdoba 129, San Martín, se bo izvedelo

kdo bo dobil m\$n. 1.000.000.—

Poleg žrebanja za to lepo nagrado bo na sporedu še zanimivo poročilo o delu Kreditne zadruge SLOGA v tem letu in skioptične slike o prvi slovenski gospodarski razstavi v Argentini, EXPOSLOV 74. Vsi člani in prijatelji SLOGE lepo vabljeni!

V SLOGI JE MOČ!

Vsem rojakom in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je 30. junija t. l. po dolgem trpljenju v bolezni, star 69 let, prežgodaj zapustil naš dragi mož, ata, stari ata, gospod

Matevž Železnikar

Iskreno se zahvaljujemo msgr. Antonu Oreharju za pogrebno sv. mašo in vodstvo pogreba; g .dr. Starcu za podelitev sv. zakramentov v času bolezni, ter vsem č.č.gg. duhovnikom za njihove obiske bolniku in tolažilne besede domačim.

Naša topla zahvala vsem požrtvovalnim dobrim prijateljem in prijateljicam in sorodnikom za prečute noči ob njegovi bolniški postelji, za darovano kri in za vse tihe molitve in žrtve, darovane Bogu za Njegovo veliko usmiljenje.

Priporočamo v molitev njegovo dušo.

Žalujoči:

V Argentini: žena Mici r. Poglajen hči Marjetka por. Selan zet Tine Selan vnuki: Tinko, Irenka, Marko, in ostalo sorodstvo.

V domovini: brat Tone z družino sestra Tilka por. Ručigaj in ostalo sorodstvo.

Buenos Aires, 4. julija 1976